

KvægKongres 2015, Avl - Går du i krydsningstanker?

Morten Kargo, SEGES

Går du og overvejer om det er tid til forandring, og ønsker du at afprøve systematiske krydsningsprogrammer i din besætning? Vi spurgte 59 landmænd som alle bruger programmet, for at få mere viden om hvorfor de begyndte, om de er tilfredse, hvilke racer de bruger og om det er noget de vil blive ved med i fremtiden.

Mange fordele ved krydsning

Ved krydsning af forskellige racer opstår krydsningsfrodighed. Krydsningsfrodighed betyder for det meste en bedre holdbarhed, sundhed og ydelse. En af de store fordele ved krydsningsdyr er netop den bedre holdbarhed som gør, at man kan nedsætte sin udskiftningsprocent, så man får mere ud af sine malkekøer. Der er også andre egenskaber der bliver forbedret, men det afhænger af hvilke racer, der bliver brugt i krydsningsprogrammet. Krydsning af en besætning kan ske på mange måder, 2 race zig-zag krydsning, 3 race rotationskrydsning, 4 race rotationskrydsning eller Kombi-Kryds, som kombinerer renavl og krydsningsavl i besætningen.

Spørgeundersøgelsen

Vi har spurgte 59 landmænd, med fokus på krydsningsmalkekøer, fordele, ulemper og hvad de har erfaret.

Der bruges mange forskellige racer i et krydsningsprogram, men de racer der oftest bliver brugt er RDM, DH, Jersey og Montbeliarde. Andre racer som SRB, Finsk Ayrshire, DRH, Fleckvieh, Brown Swiss og NRF kan også benyttes til krydsning, men er ikke så brugt som de andre racer.

De adspurgte besætninger brugte mest 3 race rotationskrydsning, derefter Kombi-Kryds og 2 race zig-zag krydsning. 46 % af landmændene havde 80-100 % krydsningskøer, og 21 % mellem 60-80 % krydsningsdyr. Ifølge undersøgelsen, var 59 % af landmændene begyndt med krydsning, efter de havde fået rådgivning af en avlsrådgiver, mens 41 % havde fundet vejen til krydsning på egen hånd. 84 % anvender insemineringsplanen til at styre krydsningsprogrammet.

Krydsning er noget der virker

Mange af besætningerne begyndte at krydse for at få forbedret lemmer og klove, sundhed, holdbarhed, økonomi, kalvedødelighed og kodødelighed.

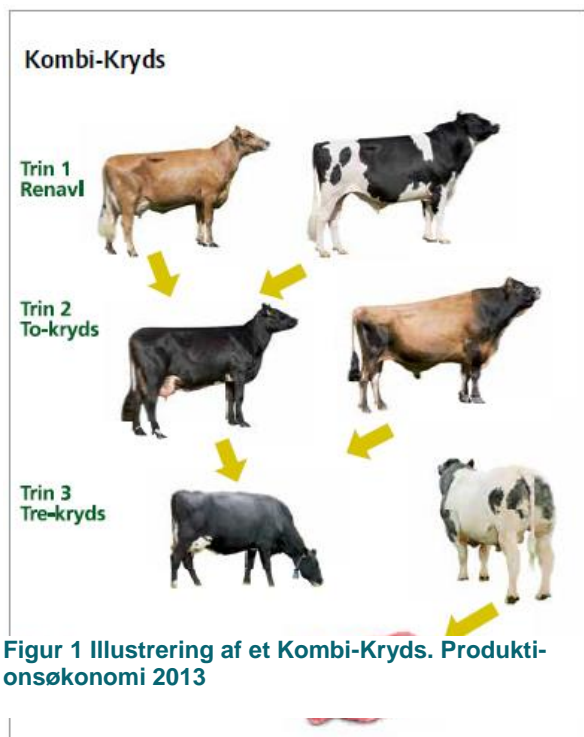
Ifølge de landmænd vi har adspurgte er de meget tilfredse med hvordan krydsningskøerne klarer sig i forhold til de renrace malkekøer. Krydsningerne levede fuldt ud op til deres forventninger, og 98 % svarede at de forsat forventede at krydse om 5 år.

Der var 7 landmænd i undersøgelsen som ikke krydser mere. Hovedårsagerne til at de var stoppet var uens størrelse hos køerne og problemer med lemmer.

Kombi-Kryds er det nye

Kombi-Kryds kombinerer renavl og krydsningsavl indenfor besætning, og anvendelse af kønssorteret sæd (KSS) er en nødvendighed. Fordelene er, at der kan opretholdes en "ren" kerne, og at alle de krydsningsdyr, som producerer i besætningen udtrykker den maksimale krydsningsfrodighed.

I vores spørgeundersøgelse anvendte 17 af de adspurgte landmænd Kombi-Kryds. De fleste bruger DH som kerne, mens andre bruger RDM og jersey Ved 1. krydsning var det RDM som var den mest brugte, og ved 2. krydsning var det Jersey.

43 % anvender krydsning i 60-80 % af besætningen, mens de andre ligger mellem 0-60 %. De fleste bruger insemineringsplanen til at styre krydsningen med. Det er for det meste avlserådgiveren der rådgiver ved opstarten af krydsningsprogrammet, men der er også nogen der har fået hjælp af produktionsrådgiveren, eller har startet op på egen hånd.

Kombi-Kryds har givet forbedrede lemmer og klove, sundhed, holdbarhed, kalvedødelighed, kodødelighed og arbejdstid er også blevet bedre siden krydsningerne kom ind i besætningen.

De landmænd som benytter Kombi-Kryds har anvendt krydsning i op til ti år og alle landmændene forventer at have en krydsningsbesætning om 5 år.